

31.01.2023

20/10.02.03/2021
[Huopalahdentien
katualue
ympäristöineen,
asemakaava ja
asemakaavan muutos]

Helsingin kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala
PL 10
00999 HELSINKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite

Lausuntopyyntönnö 5.1.2023
Kymp/HEL 2020-013669 T 10 03 03
Hankennumero 5704_5

Lausunto asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta, Huopalahdentien katualue ympäristöineen

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskevat Munkkiniemensillan ja Vanhan viertotien välistä Huopalahdentien osuutta sekä osoitteissa Tietokuja 2 ja 4 sijaitsevia liikerakennusten tontteja. Huopalahdentien katualueen kaavahanke on osa Läntisen bulevardikaupungin (Vihdintie – Huopalahdentie) suunnittelua. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi vuonna 2019 bulevardikaupungin kaavarungon, joka toimii lähtökohtana alueelle 2020-luvulla laadittaville asemakaavoille ja asemakaavan muutoksille. Bulevardikaupungin selkärangana tulee toimimaan Huopalahdentietä ja Vihdintietä pitkin kulkeva pikaraitiolinja, joka tulee liikennöimään Helsingin keskustan ja Kannelmäen välillä. Kaavarungon mukaisesti Huopalahdentien linjausta muutetaan Rakuunantien ja Ulvilantien välisellä osuudella.

Kaavahankkeen tavoitteena on mahdollistaa pikaraitiotien rakentaminen Huopalahdentielle sekä linjata Huopalahdentie niin, että sen varrelle on sijoitettavissa täydentävää asuin- ja toimitilarakentamista. Turunväylän leveä liittymäalue pienenee liittymän parantamisen myötä ja sen eteläpuolelle vapautuu tilaa yritysalueen laajennukselle. Tavoitteena on suunnitella Huopalahdentiestä bulevardimainen katu, joka on liikenteellisesti toimiva, mutta myös mahdollisimman viihtyisä ja vihreä. Uuden pikaraitiotien ja bussien pysäkit keskitetään Huopalahdentien varrelle sijoittuvien kolmen aukion yhteyteen.

31.01.2023

20/10.02.03/2021
[Huopalahdentien
katualue
ympäristöineen,
asemakaava ja
asemakaavan muutos]

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

HSL on aiemmin lausunut asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lausunnossa keskityttiin Vihdintien pikaraitiotien mahdollistaman maankäytön hyödyntämiseen sekä pikaraitiotien että yleisemmin joukkoliikennejärjestelmän laatutekijöiden, sujuvuuden, esteettömyyden sekä saavutettavuuden, huomioitiin suunnitteluratkaisusta. HSL myös muistutti pikaraitiotien rinnalla operoivan bussiliikenteen toimintaedellytysten turvaamisen tärkeydestä, myös rakentamisen aikana. Lausunnon sisältö pätee edelleen, ja siihen vaikuttaa olevan vastattu.

HSL osallistuu Vihdintien pikaraitiotien hankesuunnitelman laatimiseen. Tarkemmat suunnitteluratkaisut pikaraitiotietä koskien tehdään hankesuunnitelman puitteissa. HSL ei ole vielä päättänyt Vihdintien pikaraitiotien vaikutuksista bussilinjastoon. Suunnittelutyö ja lopullinen linjasto tehdään lähempänä pikaraitiotien käyttöönottoa.

Pysäkkiverkko ja pysäkkien saavutettavuus

HSL toivoo joukkoliikenneverkon pysäkkien saavutettavuuteen kiinnitettävän erityistä huomiota jatkosuunnittelussa. Munkkiniemenaukiolle on muodostumassa joukkoliikennesolmu, jossa pika- ja kaupunkiraitioliikenne kohtaa runkobussi- sekä bussiyhteydet. Pysäkkialueen toimivuus vaihtojen näkökulmasta on tärkeää. Myös Munkkivuoren ostoskeskuksen edustalla sijaitsevan pikaraitiovaunupysäkin saavutettavuus esteettömästi maan tasossa on etäisyydeltään pitkä liittymäalueen ja ostoskeskuksen sijoittumisen takia. Pysäkin sijainti ostoskeskuksen kohdalla on silti looginen ja erityisesti esteellinen saavutettavuus erinomainen Huopalahdentien alittavan kävelyn ja pyöräilyn yhteyden kautta.

Joukkoliikenteen saavutettavuuden näkökulmasta myös Munkkiniemenaukion ja Turunväylän uudelleen linjatun liittymän välisten alueiden joukkoliikenteellinen saavutettavuus heikkenee suunnitelmissa nykyisestä. Pikaraitiotien yleissuunnitelmavaiheessa Munkkiniemenaukion ympäristöä palvelevat raitiovaunu- ja bussipysäkit palvelivat Lokkalantien ja Perustien välistä korttelialuetta kiitettävästi hieman nykyisen bussipysäkkiverkon tapaan. Pikaraitiotien pysäkin sijainnin muutos Paciuksenkadun länsipäähän ja sitä seurannut bussipysäkkien siirtyminen heikentävät paikallista saavutettavuutta. Raitioliikennepalvelun keskittäminen samalle pysäkillä helpottaa matkustusta Meilahteen ja ydinkeskustaan suuntautuville matkoilla, mutta pysäkin sijainti sivussa maankäytöstä heikentää palvelevuutta. Saavutettavuus heikkenee myös Munkkiniemen puistotien suunnasta

31.01.2023

20/10.02.03/2021
[Huopalahdentien
katualue
ympäristöineen,
asemakaava ja
asemakaavan muutos]

raitiolinjan 4 palvelualueelta. Lokkalantien ja Perustien väliin voisi olla syytä tutkia sijoitettavan bussipysäkkejä paikkaamaan muutosten myötä syntyneitä katvealueita, mikäli alkuperäistä ratikkapysäkkiverkkoa ei pysty palauttamaan. Kaavamuutosmateriaaleissa esitetty pysäkkiverkko on kuitenkin HSL:n joukkoliikenteen suunnitteluohjeen mukainen.

Munkkiniemenaukion yhdistetyllä pika- ja kaupunkiraitiovaunupysäkillä tulee huomioida pikaraitiolinjan sekä Munkkiniemen kaupunkiraitiolinjan toisistaan poikkeavat vuorovälit, joista juontuva raitiovaunujen samanaikainen osuminen pysäkillä tuottaa alimitoitetuilla laitureilla sujuvuusongelmia. Pysäkki sijaitsee kaava-alueen rajauksen ulkopuolella, mutta Länsi-Helsingin raitiotiet - yleissuunnitelmaa tuorempi yhteispysäkkiratkaisu juontuu muutoksista kaava-alueella.

Munkkivuoren raitiotie

HSL esittää lisäksi pohdittavan, mitä edellytyksiä ja muutoksia pikaraitioliikenteen ja ympäröivän katuverkon tilaratkaisuihin vaatisi mahdollistaa kaupunkiraitioliikenteen jatkaminen Paciuksenkadulta Huopalahdentietä Munkkivuoreen. Länsi-Helsingin raitiotiet -hankkeen osalta tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, ettei Munkkivuori-yhteyden toteuttamisedellytyksiä estettä hankkeen suunnitteluratkaisulla.

Munkkivuoren raitiotie on viimeksi esiintynyt vuonna 2012 julkaistussa tarve- ja toteuttamisselvityksessä (HSL julkaisuja 28/2012). Raitiotieyhteys tukisi kaupunkiraitioliikenteen verkoston täydentymistä sekä paikkaisi osaltaan Länsi-Helsingin raitiotiet -kokonaisuuden myötä todennäköisesti poistuvia joukkoliikennedyhteyksiä. Uusi päätepysäkki purkaisi painetta lisätä raitioliikenteen päätepysäkkivarantoa ruuhkautuvalla Meilahden alueella. Raitiotiejatke mahdollistaisi esimerkiksi kaupunki- ja pikaraitioliikenteen linjastosuunnitelman (HSL julkaisuja 8/2022) Eira–Kamppi–Meilahden sairaala -yhteysväliä palvelevan linjan 5 jatkamisen pohjoiseen, jolloin linja korvaisi liki täysin nykyisen bussirunkolinjan 20. Toinen verkostollinen mahdollisuus olisi jatkaa Pasilan suunnasta Meilahteen liikennöivää raitiolinjaa Munkkivuoreen. Pasilasta jatkettuna yhteyden toteutus voisi olla ajankohtaista ns. 0-jokeri-pikaraitiolinjan toteutuksen yhteydessä, jolloin yhteys Pasilasta Munkkivuoreen saataisiin turvattua 0-jokerin toteutuslaajuudesta ja bussilinjastovaikutuksista riippumatta.

Kaupunkiraitioliikenteessä käytetyt 1-suuntaiset raitiovaunut vaatisivat hienoisia muutoksia Huopalahdentien eteläosan raidelinjaukseen sekä yhden pysäkin muuttamista sivulaiturilliseksi. Munkkivuoren ratayhteyden toteutusedellytyksiä vain 2-suuntaisilla pikaraitiovaunuilla operoitavaksi voisi

31.01.2023

20/10.02.03/2021
[Huopalahdentien
katualue
ympäristöineen,
asemakaava ja
asemakaavan muutos]

myös pohtia, mikäli 1-suuntaisen kaluston asemakaava-alueelle synnyttämät muutostarpeet osoittautuvat toteutuskelvottomiksi. 2-suuntaista kalustoa voisi hyödyntää Kalasataman ja Pasilan suunnalta operoivalla linjalla. Mainittujen muutosten lisäksi kaava-alueella varautuminen Munkkivuoren raitiotien operoinnin mahdollistamiseen tarkoittaisi Munkkivuoren kohdin Huopalahdentien radalta poikkeavan vaihdeyhteyden toteuttamisen mahdollistamisen tarpeen ilmetessä.

Munkkivuoren raitiotiejatkeen operointi maksaisi arviolta 1,1 M€ vuodessa. Kustannusarvio ei sisällä bussiliikenteen muutoksista syntyviä operointikustannussäästöjä vaan ainoastaan raitioliikenteen operointikustannusmuutoksen (suoritteet ja kalusto).

Lisätietoja lausunnosta antaa ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on joukkoliikennesuunnittelija Sakari Metsälampi (etunimi.sukunimi@hsl.fi).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Mika Nykänen
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 2.2.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.